

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه اجازه تعیین و وصول حق امتیاز فعالیت بخش غیردولتی

در زمینه پست و مخابرات»

بیان موضوع

درآمد بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات در سال‌های گذشته با رشد زیادی روبرو بوده است، برای مثال درآمد سال ۱۳۹۰ بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات نسبت به سال ۱۳۸۹ با رشد ۳۹ درصدی روبرو بوده است. علاوه بر این با توجه به اهمیت فناوری ارتباطات و اطلاعات و لزوم توجه به احکام برنامه پنجم به ویژه ماده (۴۶) برنامه که بر توسعه زیرساخت‌های ارتباطی و دولت الکترونیک تأکید دارد، انتظار می‌رود که به این بخش توجه ویژه‌ای مبذول گردد. متأسفانه در سال‌های گذشته اعتبار لازم برای تحقق احکام برنامه در قوانین بودجه سالیانه در نظر گرفته نشده است. در برخی موارد هم که برای تحقق توسعه زیرساخت‌های ارتباطی اعتبار اختصاصی در نظر گرفته شده است این درآمد مشروط بوده است و مشروط به تحقق مازاد درآمد تا سقف مشخصی شده است. با این وجود دولت با ارائه این لایحه قصد تأمین اعتبارات کافی جهت سرعت بخشیدن به توسعه ارتباطات و فناوری اطلاعات و تحقق اهداف برنامه پنجم را دارد.

براساس متن لایحه، ۱۰۰ درصد مبالغ مربوط به حق امتیاز فعالیت بخش غیردولتی در ارائه خدمات پستی و مخابراتی صرف هزینه توسعه و گسترش تحقیقات و خدمات زیربنایی ارتباطات و فناوری اطلاعات به ویژه در مناطق محروم و سیاستگذاری، برنامه‌ریزی، هدایت، نظارت و حمایت از بخش غیردولتی، ارائه خدمات پستی و مخابراتی و تأمین هزینه‌های آزادسازی و خصوصی‌سازی می‌شود.

نقاط قوت

تصویب این لایحه با توجه به اینکه تکالیف وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در برنامه پنجم، نیازمند اعتبار فراوانی است، کمک زیادی به توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشور می‌کند و حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور را جان تازه‌ای می‌بخشد.

نقاط ضعف

۱. توجه به دولت الکترونیک در این لایحه مغفول مانده است. توسعه زیرساخت‌های ارتباطی، پیش‌نیاز توسعه دولت الکترونیک و خدمات الکترونیکی است و بدون توجه به دولت الکترونیک در لایحه، صرفاً رویکرد سخت‌افزاری بر فناوری اطلاعات و ارتباطات حاکم می‌شود و توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات بدون توجه به آن کمتر در سطح جامعه عملیاتی می‌شود.

۲. تمرکز و تجمیع ردیف‌های اعتبارات مرتبط با فناوری اطلاعات و ارتباطات دستگاه‌های مختلف اجرایی تحت عنوان یک برنامه خاص حمایت از فناوری اطلاعات و ارتباطات در قوانین بودجه سالیانه، در لایحه مورد توجه قرار نگرفته است. تجمیع این ردیف‌ها در یک ردیف و نظام‌مند کردن هزینه‌کرد این اعتبارات کمک زیادی به توسعه هدفمند فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشور می‌کند.

۳. در صدر ماده واحده مقرر گردید: «در اجرای ماده (۱۲۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران ...» در این خصوص باید گفت اعتبار قوانین برنامه و از جمله قانون برنامه سوم موقت می‌باشد و لذا اعتبار قانون برنامه سوم نیز به اتمام رسیده است و اکنون محلی جهت اجرای مواد آن وجود نخواهد داشت. می‌توان به جای ارجاع ماده (۱۲۴) برنامه سوم، این لایحه را به‌منظور تحقق اهداف ماده (۴۶) برنامه پنجم در نظر گرفت.

۴. ماده واحده پیشنهادی، وزارت پست و تلگراف و تلفن را مکلف به انجام امری نموده است. وزارتخانه مزبور به موجب قانون «وظایف و اختیارات و تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن» به نام وزارت «ارتباطات و فناوری اطلاعات» تغییر یافته است. همچنین در ماده واحده مزبور به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اشاره شده است که هم‌اکنون سازمان مزبور به دو معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور و معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور تبدیل شده است. لذا اشاره به این سازمان نیز نمی‌تواند وجهی داشته باشد و باید در لایحه به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور اشاره شود.

پیشنهادها

۱. تغییر نام وزارت پست و تلگراف و تلفن به وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در کل لایحه،
۲. تغییر نام سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور در کل لایحه،
۳. اضافه شدن عبارت «و دولت الکترونیک» پس از عبارت «خدمات زیربنایی ارتباطات و فناوری اطلاعات» در سطر هشتم ماده واحده،
۴. در صدر ماده به جای عبارت «در اجرای ماده (۱۲۴) قانون برنامه سوم توسعه ...»، عبارت «به‌منظور تحقق اهداف ماده (۴۶) قانون برنامه پنجم توسعه» ذکر شود،
۵. الحاق یک ماده پیشنهادی به شرح ذیل:

ماده (۲)

«به‌منظور توسعه هدفمند فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشور، اعتبارات سالیانه دستگاه‌های اجرایی در موضوع فناوری اطلاعات در لایحه بودجه در یک ردیف متمرکز تجمیع گردد و معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست‌جمهور پس از تأیید وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، اعتبارات مذکور را به دستگاه‌های اجرایی تخصیص دهد.»

۶. عنوان لایحه از «لایحه تعیین و وصول حق امتیاز ...» به عنوان «لایحه تقویت اعتبارات بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات کشور» تغییر نام یابد.